

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBOKWANE/HLAKOLA 2018

MEPUTSO: 100

NAKO: Diiri tše 2½

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 6.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephe le, le arotšwe ka DIKAROLO TŠE THARO, e lego YA A, YA B le YA C.

KAROLO YA A:	Ditaodišo	(50)
KAROLO YA B:	Ditšweletšwa tša tirišano tše telele	(30)
KAROLO YA C:	Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana	(20)

2. Araba potšišo E TEE karolong YE NNGWE le YE NNGWE.
3. Šomiša polelo yeo o lekwago ka yona.
4. Thoma KAROLO YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng LE LEFSA.
5. Beakanya (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o dire padišišobohlatse. Peakanyo ya gago e tšwelele pele ga ditšweletšwa ka moka.
6. Peakanyo e bonagale gabotse. E laetšwe ka go thala mothalo wa go putla.
7. Šomiša nako ya gago ka tsela ye:
KAROLO YA A:	Metsotso ye 80
KAROLO YA B:	Metsotso ye 40
KAROLO YA C:	Metsotso ye 30
8. Dikarabo di nomorwe go ya le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
9. Efa KAROLO YE NNGWE le YE NNGWE hlogo ya maleba.
10. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1**

Kgetha E TEE go dihlogo tše seswai tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu a go se fete a 300.

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya.

- 1.1 Šatee! Ra tla ra fetša go ngwala ditlhahlobo. [50]
- 1.2 Tše, ke ditlamorago tša dikgogakogano. [50]
- 1.3 Meletlo ya morago ga poloko. [50]
- 1.4 Tokelo ya go bolela ka bolokologi e hlola tlhakahlakano go badudi ba Afrika-Borwa. [50]
- 1.5 Mekgatlo ya bašomi ekonoming ya Afrika-Borwa. [50]
- 1.6 Bodumedi bja selehono. [50]
- 1.7 Lebeledišiša diswantšho tše gomme o ngwale taodišo ka SE TEE sa tšona. Diswantšho tše di ka tsoša maikutlo goba boikgopolelo bjo bo itšego.

ELA HLOKO: Go swanetše go ba le kamano magareng ga taodišo ya gago le seswantšho se o se kgethilego.

1.7.1

[Mothopo: www.google.co.za]**[50]**

1.7.2

[Mothopo: Inthanete]

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**POTŠIŠO YA 2**

Araba potšišo E TEE go tše nne tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete a 150 (diteng fela).

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya.

2.1 DITSHWAYATSHWAYO

O be o le gona ge motseng wa geno go ketekwa Letšatši la Bodišhabatšhaba la go hlompha batho bao ba sego ba itekanela mebeleng ya bona nageng ka bophara. Ngwala ditshwayatshwayo tša letšatši leo.

[30]**2.2 LENGWALO LA SEMMUŠO**

Batswadi ba gago ba rekile setšidifatši lebenkeleng la OK. Ka go hloka mahlatse setšidifatši seo ga se šome. Ngwalela molaodi wa lebenkele lengwalo la go ipelaetša mabapi le ka moo setšidifatši se sa le šomelego ka gona.

[30]**2.3 PEGO**

Go na le bašemane bao ba ikgapago ba ikgoroša sekolong sa geno. Se se dirwa ke gore ba ineeletše ka diokobatši tšeo le batswadi ba bona ba šetšego ba sa tsebe gore ba ka ba thuša bjang. Ngwalela kuranta ya *Seipone* pego o hlaloše ka bothata bjo.

[30]**2.4 POLELO**

Kgoro ya Thuto ya Motheo e bidišše pitšo mabapi le poledišano ka ga merero ya polelo. Bjalo ka moleloko wa Lekgotla la Dipolelo la Afrika-Borwa, o memilwe go tlo fa polelo ya letšatši. Ngwala polelo yeo.

[30]**PALOMOKA YA KAROLO YA B:****30**

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA

POTŠIŠO YA 3

Araba potšišo E TEE go tše tharo tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete a 100 (diteng fela).

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le la mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go rulaganya.

3.1 POSKARATA

Ngwala poskarata yeo o tsebišago meloko le metswalela ka ga 'A re tsebaneng' yeo le tlogo be le e swere ka letšatši la Matswalo a Morena.

[20]

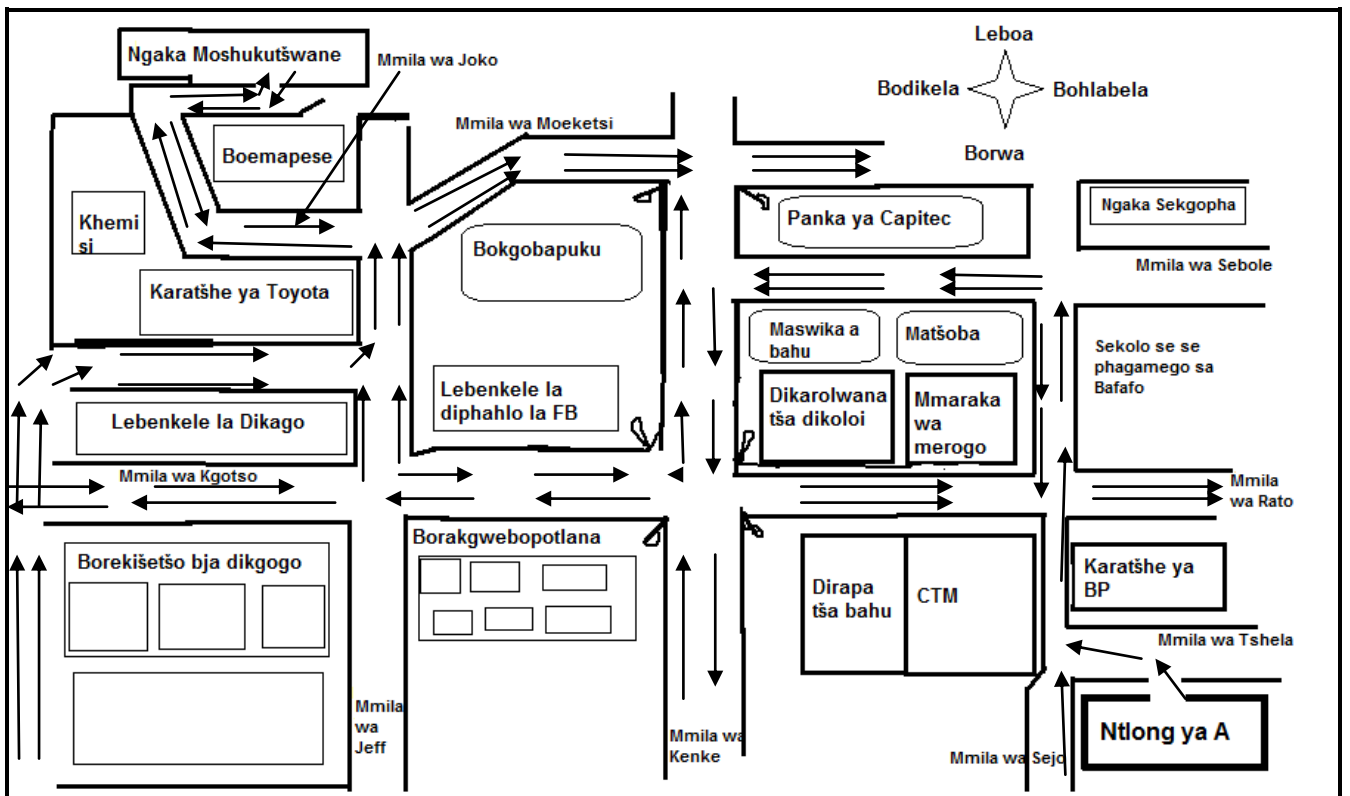
3.2 PHOUSTARA

Mokgahlo wa geno wa dipolitiki ga se wa šoma gabotse ka dikgetho tša mmasepala tšeo di fetilego, bjale o akantše go tlo uwauwetša maloko a wona leboelela. Ngwala phoustara yeo e tla gogago šedi ya maloko.

[20]

3.3 DITŠHUPETŠO

Malome wa Malose o tshwenywa ke bolwetši bja swikiri gomme wena o tseba Ngaka Mošukutšwane yeo e kgonago go bo alafa. Ngwalela Malose ditšhupetšo tša go fihla mo ngakeng a tloga ntlong ya A.

[20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 20
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100